

**ДУБРОВИЦЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
науково-методичної ради
КУ «Дубровицький районний
методичний кабінет»
31. 08. 2017 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ управління освіти, молоді
та спорту Дубровицької районної
державної адміністрації
06. 09. 2017 № 326

Навчальна програма з позашкільної освіти
науково-технічного напрямку

«Країна квітів»

2 роки навчання

Автор: Місько Наталія Анатоліївна – керівник гуртків центру позашкільної освіти.

Рецензенти:

Семенюк Микола Ілліч – директор центру позашкільної освіти.

Антосюк Мирослава Володимирівна – методист центру позашкільної освіти.

Пояснювальна записка

Квіти – це море барв, відтінків, форм, ніжних ароматів, вони завжди милують око своєю красою, приносять нам радість, особливий стан душевного спокою, гармонії. Але, на жаль, це явище тимчасове, швидкоплинне. Щоб зупинити цю прекрасну мить, люди почали виготовляти штучні квіти.

Мистецтво виготовлення штучних квітів відроджується, воно стало знову популярним і набуло актуальності в наш час. Саме тому в художньо-технічному напрямку позашкільної освіти важливими завданнями є ознайомлення, вивчення, відродження, розвиток, доповнення, вдосконалення та передача наступним поколінням творчих здобутків мистецтва виготовлення штучних квітів.

Навчальна програма реалізується в гуртку науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю та спрямована на вихованців віком від 6 до 14 років.

Мета програми – формування базових компетентностей особистості вихованця засобами об'ємної тканепластики.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких компетентностей:

– пізнавальної: оволодіння мистецтвом виготовлення штучних квітів, знаннями у сфері сучасних технологій дизайну виробів зі штучних квітів, поняттями проектування та виготовлення власних творчих проектів, формування культури життєдіяльності повсякденного життя, художньо-естетичного ставлення до дійсності та пізнання світу;

– практичної: формування вмінь і навичок роботи з матеріалами та інструментами, моделювання, виготовлення та обробки квіткової заготовки, оздоблювальних, декоративних квітів, букетів, віночків-оберегів, композицій, весільних віночків, сувенірів; освоєння навиків проектної діяльності, основ культури праці; вміння виготовляти вироби за власним задумом, економічно відноситися до використовуваних матеріалів, доводити розпочату справу до кінця;

– творчої: задоволення потреб особистості в творчій самореалізації, творчого підходу до праці; бажання творити і втілювати свої ідеї в життя; розуміння зв'язку художнього вирішення твору з ідеєю та задумом; формування майстерності при виготовленні виробів; вміння долати труднощі, доводити справу до кінця;

– соціальної: пробудження та формування стійкого інтересу до мистецтва свого народу, його історії та традицій, творчих професій; підготовка до активної професійної та громадської діяльності; формування культури спілкування, зв'язного мовлення, життєдіяльності, доброзичливості, взаємодопомоги у ставленні до інших, відчуття відповідальності, колективізму; вміння продуктивно будувати своє повсякденне життя; виховання позитивних якостей емоційно-вольової сфери (самостійність, наполегливість, уважність, охайність, старанність у роботі).

Навчальна програма передбачає 2 роки навчання:

1-й рік – основний рівень: 144 год на рік, 4 год на тиждень;

2-й рік – основний рівень: 216 год на рік, 6 год на тиждень.

Змістове наповнення програми реалізується здебільшого шляхом застосування практичних форм і методів занять.

Програма першого року навчання спрямована на виявлення індивідуальних здібностей, ознайомлення з мистецтвом виготовлення штучних квітів, матеріалами та інструментами, технологіями виготовлення оздоблювальних, декоративних квітів, букетів, українських віночків-оберегів, основами кольорознавства. Вихованці набувають умінь і навичок роботи з матеріалами та інструментами; моделювання, виготовлення та обробки квіткової заготовки; виготовлення оздоблювальних, декоративних квітів, букетів, віночків-оберегів.

Програма другого року навчання спрямована на оволодіння основами сучасної квіткової композиції, квіткового аранжування, мистецтва ікебани, композицій, проектної діяльності. Вихованці вдосконалюють уміння та практичні навички з технології виготовлення виробів зі штучних квітів. Вони виготовляють ікебани, оздоблювальні квіти для одягу, зачіски (бутонаєрки),

композиції, весільні віночки, сувеніри; освоюють навички проектної діяльності, основи культури праці; вчать виготовляти вироби за власним задумом, економічно відноситися до використовуваних матеріалів, доводити розпочату справу до кінця.

Увесь навчально-виховний процес будується на основі методики особистісно зорієнтованого навчання. Під час проведення занять гуртків застосовуються не лише традиційні, а й інноваційні технології, методи, прийоми роботи на основі співтворчості педагога та учня. Одночасно з колективними та груповими формами роботи організується самостійна робота, а також робота в парах.

Зміст програми передбачає вивчення основ композиції, кольорознавства, законів гармонії кольорів, проектування та конструювання, специфіки роботи зі спеціальними інструментами.

Під час занять гуртківці опановують навички технології виготовлення штучних квітів та виробів із них; вчать проектувати і створювати власні вироби-подарунки, вироби для практичного вжитку, оформлення інтер'єрів закладу, житлових кімнат, використання в побуті, реалізовувати на практиці власні думки, відкриття, виявляти себе, аналізувати, отримувати радість та задоволення від творчості.

При виготовленні штучних квітів використовуються залишки текстильних матеріалів, що дозволяє ознайомити гуртківців з одним із способів використання відходів швейного виробництва, сприяє вихованню бережливого, економічного використання матеріалів. Із метою засвоєння матеріалу використовуються дидактичні матеріали: яскраві ілюстрації, плакати, зразки живих та штучних квітів, композицій.

Програмою передбачено індивідуальну роботу з вихованцями при виготовленні індивідуальних творчих проектів та підготовці виставкових експонатів. Практикується виконання колективних завдань, виготовлення окремих частин для спільної композиції. Це дуже згуртовує дитячий колектив, виховує дружні взаємовідносини, почуття взаємоповаги, розуміння, що від

роботи кожного залежить кінцевий результат. При проведенні практичних занять використовуються технологічні картки з послідовністю виготовлення виробів.

Із метою формування духовного світогляду проводяться екскурсії в магазини з реалізації виробів зі штучних квітів, музеї, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, зустрічі з народними майстрами, виховні бесіди, театралізовані свята. Заняття в гуртку відкривають широкі можливості для професійної орієнтації вихованців.

Контроль за засвоєнням вихованцями гуртка даної програми здійснюється через поточні перевірки знань та вмінь упродовж усього навчання і з урахуванням результатів участі у виставках, виставках-презентаціях, конкурсах дитячої технічної творчості різних рівнів.

Програма є орієнтовною. Теми подані в порядку зростання складності матеріалу. Керівник гуртка, враховуючи підготовку дітей, може сам визначити, скільки годин потрібно для опанування тієї чи іншої теми і внести відповідні корективи, зміни й доповнення у зміст програми; він планує свою роботу з урахуванням інтересів гуртківців та стану матеріально-технічної бази закладу.

Основний рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділи теми	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Сировина та матеріали. Апретування тканини	2	2	4
Розділ 2. Інструменти та їх застосування. Правила безпечної праці	2	2	4
Розділ 3. Технологія виготовлення складових частин штучних квітів	4	4	8
Розділ 4. Технологія моделювання та виготовлення викройок, обробка квіткової заготовки	2	10	12
Розділ 5. Технологія виготовлення оздоблювальних квітів. Основи кольорознавства	2	8	10
Розділ 6. Технологія виготовлення прикрас	10	70	80
Розділ 7. Букет. Види, форми, призначення, букетів. Естетичні прийоми оформлення	2	2	4
Розділ 8. Українські віночки	4	14	16
Підсумок	2	-	2
Разом	32	112	144

Зміст програми

Вступ (2 год)

Теоретична частина. Завдання і мета роботи гуртка. Ознайомлення з програмою навчання, розкладом занять, виставкою робіт гуртківців; вибори організаційного комітету. Правила поведінки в закладі, приміщенні, робочій кімнаті. Бесіда „Мій рідний позашкільний заклад”.

Розділ 1. Сировина та матеріали. Апретування тканини (4 год)

Теоретична частина. Види тканин для виготовлення штучних квітів, використання залишків текстильних матеріалів, непридатних в побуті тканин. Види барвників, фарбування тканини, техніка безпеки. Способи виготовлення клеїв, приготування клейстеру, технологія підготовки тканини до роботи – апретування, вимоги до сушіння, прасування тканини, протипожежна безпека.

Практична частина. Вивчення матеріалів та їх властивостей. Виготовлення природних барвників. Фарбування тканини. Приготування клейстеру. Апретування, сушіння, прасування тканини, зберігання.

Розділ 2. Інструменти та їх застосування (4 год)

Теоретична частина. Розповідь та демонстрування інструментів для виготовлення штучних квітів, їх призначення та застосування, робота з ними. Техніка безпеки при роботі з електроприладами та інструментами, техніка вибулювання, прожилювання.

Практична частина. Відпрацювання прийомів вибулювання, прожилювання, дотримання правил техніки безпеки.

Розділ 3. Технологія виготовлення складових частин штучних квітів (8 год)

З історії виготовлення штучних квітів. Будова квітки. Способи виготовлення тичинок, серцевинок, листочків, стебел, бутонів, чашолистків.

Теоретична частина. Будова квітки (демонстрування її складових), історія виготовлення штучних квітів, технологія виготовлення кольорового пілку. Способи виготовлення тичинок, серцевинок, листочків, стебел, бутонів, чашолистків.

Практична частина. Виготовлення кольорового пілку. Виготовлення тичинок, серцевинок, листочків, стебел, бутонів, чашолистків.

Розділ 4. Технологія моделювання та виготовлення викрійок, обробка квіткової заготовки (12 год)

Теоретична частина. Основні вимоги до моделювання та виготовлення викрійок (патронок): виготовлення ескізу моделі викрійок; перенесення моделі викрійок на картон, щільний папір, тканину; нумерація деталей квітки; кількість деталей; зазначення кольору; вирізування деталей квітів і листя; фарбування, підфарбовування, тонування. Способи і прийоми холодної і теплової обробки квіткової заготовки. Правила безпечної праці.

Практична частина. Моделювання та виготовлення викрійок квітів, листочків; підбір тканини; перенесення викрійок на тканину; вирізування деталей квітів і листя з тканини; кольорова гама; фарбування, тонування деталей. Відпрацювання способів і прийомів обробки квіткової заготовки: холодної (гофрування, витягування), теплової (техніка вибулювання, прожилювання).

Розділ 5. Технологія виготовлення оздоблювальних квітів. Основи кольорознавства (10 год)

Теоретична частина. Технологія виготовлення найпростіших оздоблювальних квітів, їх використання, призначення, легенди про квіти. Основні комбінації кольорів у природі, їх взаємозв'язок і можливості передачі. Основи кольорознавства. Закони гармонії кольорів. Демонстрація зразків.

Практична частина. Виготовлення оздоблювальних квітів: незабудка, фіалка, левкой, яблуневий цвіт (підбір тканини за кольором, фактурою, моделювання та виготовлення викройок, виготовлення та обробка квіткової заготовки, виготовлення складових частин квітів, складання та оздоблення квітів).

Розділ 6. Технологія виготовлення прикрас (80 год)

Теоретична частина. Поняття про традиційні українські прикраси. Різноманітність прикрас. Використання квітів у прикрасах. Декоративні квіти простої форми. Демонстрування та характеристика квітів. Бесіда „Квіти в легендах і переказах”. Технологія та послідовність виготовлення прикрас (банти, браслети, сережки, тощо). Підбір кольорової гами, моделювання та виготовлення лекал-викройок; виготовлення складових частин виробів; складання та оздоблення прикрас. Інструктаж із техніки безпеки. Кросворд-загадки.

Практична частина. Виготовлення прикрас: банти, браслети, сережки, тощо. Бант «Традиційний». Прикраси для волосся: «Ромашка», «Волошка», «Мак». Набір «Весняний» (намисто, сережки). Набір «Подарунок для мами». Обруч «Жучок». Браслет «Калейдоскоп». Сережки «Китиці». Порівняльний аналіз прикрас за призначенням. Виготовлення прикрас за власним задумом. Виготовлення виробів для участі у конкурсах, вистаках.

Розділ 7. Букет. Види, форми, призначення букетів. Естетичні прийоми оформлення (4 год)

Теоретична частина. Букет як вид аранжування, його характеристика та призначення, види букетів. Тональні букети. „Жіночі”, „чоловічі”, святкові букети. Весільний букет. Букет для дівчини, породіллі, хворого, візиту. Форми букетів. Естетичні прийоми оформлення букетів. Ступінчасте оформлення букетів. Ритм рослин у букеті та його кольорове вирішення. Верхівка, центр і

підтримуючі яруси букета. Художньо-композиційні принципи в букеті. Розміщення „важких” квітів та квіткове доповнення букета. Круглий букет. Один рівень квітів у букеті. Каскадний букет. Демонстрація зразків, ілюстрацій.

Практична частина. Виготовлення та обробка квіткової заготовки, складання квітів. Компонування букетів з оздоблювальних та декоративних квітів, забезпечення ритму рослин, художньо-композиційних принципів, рівнів у букеті. Складання гілочок. Порівняльний аналіз букетів за призначенням, формою. Конкурс на виготовлення букета романтичного змісту, весняного букета. Складання романтичної історії, пов’язаної з квітами в житті людей.

Розділ 8. Українські віночки (18 год)

Теоретична частина. Віночок – елемент українського народного одягу; характеристика віночка, різновиди, технологія виготовлення. Бесіда „Вийся, віночку, гладенько...”. Демонстрування зразків віночків.

Практична частина. Виготовлення українських віночків із весняних та польових квітів, за власним задумом. Конкурси на кращий віночок, краще знання народних обрядів і традицій, пов’язаних із застосуванням квітів.

Підсумок (2 год)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за перший рік навчання. Характеристика виставкових експонатів. Аналіз досягнень, участь у міських, обласних, республіканських виставках, вручення нагород. Аналіз проведення пересувних виставок робіт гуртківців.

Практична частина. Презентація роботи гуртка, виставкових експонатів, виготовлення фотознімків. Бесіда «У колі друзів».

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- загальні відомості про мистецтво штучних квітів та їх використання;

- будову живих квітів;
- матеріали та властивості тканин для виготовлення штучних квітів, технологію підготовки її до роботи;
- інструменти та їх застосування;
- санітарно-гігієнічні вимоги;
- правила безпечної праці та пожежної безпеки;
- порядок організації та обладнання робочого місця;
- відомості щодо кольору, фарб (символіки, гармонії кольору);
- технологію виготовлення складових частин квітів;
- технологію виготовлення квіткової заготовки з використанням інструментів та без них;
- букет – його види, форми, призначення, естетичні прийоми оформлення;
- технологію виготовлення віночків-оберегів.

Вихованці повинні вміти:

- організувати робоче місце, дотримуватися правил безпечної праці та протипожежної безпеки, санітарно-гігієнічних вимог;
- добирати тканину, кольорову гаму, матеріали та інструменти;
- самостійно моделювати та виготовляти викройки деталей квітів;
- викроювати, фарбувати квіткову заготовку; переносити на тканину;
- обробляти квіткову заготовку різними техніками (вибулювання, пропилювання, витягування, гофрування);
- виготовляти штучні квіти;
- виготовляти та оформляти букети;
- виготовляти українські віночки-обереги;
- виготовляти та використовувати квіти для оздоблення одягу, інтер'єру;
- зберігати, реставрувати штучні квіти та вироби з них.

У вихованців повинні сформуватися такі компетентності:

– *пізнавальна*: знання про мистецтво штучних квітів та їх використання, основи кольорознавства, закони гармонії кольорів, підготовка клейстеру та тканини до роботи (апретування), прийоми обробки квіткової заготовки: холодний (гофрування, витягування), тепловий (техніка вибулювання, прожилювання), технологію виготовлення оздоблювальних, декоративних квітів, букетів, віночків-оберегів;

– *практична*: готувати клейстер та тканину до роботи; виготовляти ескізи, моделі викрійок; виготовляти та обробляти квіткову заготовку, оздоблювальні, декоративні квіти, букети, віночки-обереги;

– *творча*: творчий підхід до праці, бажання фантазувати, творити та реалізовувати свої творчі задуми;

– *соціальна*: культура праці й спілкування, здатність до співпраці, позитивні якості емоційно-вольової сфери (самостійність, наполегливість, працелюбство, бажання доводити справу до завершення, формування стійкого інтересу до дизайнерської, конструкторської справи).

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, теми	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Сировина й матеріали. Апретування тканини	3	6	9
Розділ 2. Інструменти для виготовлення штучних квітів. Правила безпечної праці	1	2	3
Розділ 3. Технологія виготовлення декоративних квітів	14	73	87
Розділ 4. Історія сучасної квіткової композиції. Мистецтво квіткового	3	6	9

аранжування. Масштаб. Форма і колір квіткової композиції			
Розділ 5. Мистецтво ікебани. Символіка ікебани	2	4	6
Розділ 6. Вази для композицій із квітів. Розміщення та кріплення квітів у композиціях. Допоміжний матеріал	2	7	9
Розділ 7. Оздоблювальні квіти для одягу, зачіски (бутоньєрки)	1	5	6
Розділ 8. Композиції з квітів у різні пори року: осінні, зимові, новорічні композиції (стилізовані квіти, методи запилення флористичною фарбою)	3	6	9
Розділ 9. Весняні, літні композиції	2	7	9
Розділ 10. Технологія виготовлення весільних віночків	2	7	9
Розділ 11. Проектування і виготовлення виробів зі штучних квітів	5	18	24
Розділ 12. Технологія виготовлення оберегів	3	18	21
Розділ 13. Екскурсії, виставки	1	8	9
Підсумок	3	-	3
Разом	48	168	216

Зміст програми

Вступ (3 год)

Ознайомлення з програмою, розкладом занять, виставкою робіт гуртківців; вибори організаційного комітету. Правила поведінки в приміщенні, робочій майстерні. Бесіда „Моя країна – Україна”.

Розділ 1. Сировина та матеріали. Апретування тканини (9 год)

Теоретична частина. Розповідь та демонстрування видів тканин для виготовлення штучних квітів; можливість використання вторинної сировини. Види барвників, фарбування тканини, техніка безпеки.

Способи виготовлення клеїв, клейстеру; підготовка тканини до роботи – апретування, вимоги до сушіння, прасування тканини; протипожежна безпека.

Практична частина. Виготовлення природних барвників. Фарбування тканини. Приготування клейстеру, апретування, сушіння, прасування тканини, зберігання. Вивчення матеріалів та їх властивостей.

Розділ 2. Інструменти для виготовлення штучних квітів. Правила безпечної праці (3 год)

Теоретична частина. Розповідь та демонстрування інструментів для виготовлення штучних квітів, їх призначення та застосування, прийоми роботи з ними. Техніка безпеки при роботі з електроприладами та інструментами. Техніка вибулювання, пропилювання.

Практична частина. Відпрацювання технік вибулювання та прожилювання квіткової заготовки. Дотримання правил безпечної праці.

Розділ 3. Технологія виготовлення декоративних квітів (87 год)

Теоретична частина. Квіти – символ української душі. Декоративні квіти – складні за формою і забарвленням. Демонстрування та характеристика квітів. Бесіда „Квіти в легендах і переказах”. Технологія та послідовність виготовлення декоративних квітів. Підбір кольорової гами, тканини; вимоги до моделювання та виготовлення викрійок; техніка фарбування, підфарбовування, тонування деталей; технологія виготовлення складових частин квітів; технологія обробки квіткової заготовки; технологія складання та оздоблення квітів; інструктаж із техніки безпеки, протипожежної безпеки. Використання квітів у композиціях. Кросворд-загадки.

Практична частина. Виготовлення ескізів, моделювання лекал-викрійок декоративних квітів: гвоздика, хризантема, троянда, лілія, гербера, півник,

соняшник; підбір кольорової гама, тканини; виготовлення та обробка квіткової заготовки (відповідно до технологічних карток); виготовлення складових частин квітів; складання та оздоблення квітів.

Складання опису квітів, традиційних для нашої місцевості; проведення вікторини на краще знання відомостей про квіти та квіткову термінологію.

Розділ 4. Історія сучасної квіткової композиції. Мистецтво квіткового аранжування. Масштаб. Форма і колір квіткової композиції (9 год)

Теоретична частина. Історія квіткової композиції. Мистецтво квіткового аранжування. Види квіткового аранжування. Формування понять: «композиційна основа», «масштаб», «пропорція», «пропорційність елементів», «кут нахилу», «форма», «гармонійність кольоропоеднання», «ритм».

Розмір і форма композиції. Статистичність та динамічність композиції. Основи композиційних рішень. Симетрія, асиметрія, ритм (акцент-інтервал).

Кольорова гама композиції. Символіка кольору. Емоційне сприйняття кольору. Хроматичні й ахроматичні кольори. Кольорометричне коло. Гармонія кольорів. Заповнення композиції кольором. Кольоровий центр композиції. Техніка квіткової композиції. Особливості закріплення квітів у композиції. Варіанти розміщення і закріплення композицій.

Практична частина. Ознайомлення з науково-популярною та художньою літературою, зразками, ілюстраціями композицій, пошук інформації в мережі Інтернет. Проведення порівняльного аналізу різних видів квіткового аранжування. Екскурсія в салон квітів і ознайомлення з роботою художника-аранжувальника, відвідини квіткових магазинів, відділів продажу виробів зі штучних квітів, композицій. Обговорення нових творчих ідей. Підбирання квітів за контрастністю їх кольорів, аналіз кольорових контрастів у квіткових композиціях. Вправи на порівняння форм композицій, основ композиційних рішень.

Розділ 5. Мистецтво ікебани. Символіка ікебани (6 год)

Теоретична частина. Мистецтво ікебани, ознайомлення з елементами японської школи в різних стилях (ікебана, Маріана, Нігеріє). Символіка, форми, технологія складання, формування ікебан.

Практична частина. Виготовлення ікебан зі штучних аналогів (виготовлення ескізу, підбір матеріалу, виготовлення складових частин, ікебан за власним задумом або колективної роботи, виставка та аналіз виконаної роботи).

Розділ 6. Вазы для композицій. Розміщення та кріплення квітів у композиціях. Допоміжний матеріал (9 год)

Теоретична частина. Розповідь та демонстрація ваз для композицій. Сумісність квітів у вазі. Допоміжний матеріал. Техніка розміщення та кріплення квітів у композиціях. Основи композиції в плоскому посуді (кензани), наколювання. Пучковий метод нанизування дрібноцвітів. Маскування аранжувальною зеленню. Синтетичні пінопласти з бактерицидними властивостями: «Піафлор», «Оазис», «Фроненс», «Сильвія». Стиль рослини у високих вазах. Нігеріє – вертикальна, горизонтальна, похила, каскадна. Стиль Маріана. Компонування рослин у низьких вазах. Вертикальна, похила Маріана.

Практична частина. Закріплення квітів у композиціях та їх маскування. Компонування квітів у низьких вазах (стиль Маріана). Компонування квітів у високих вазах (стиль Нігеріє). Компонування квітів у плоскому посуді.

Розділ 7. Оздоблювальні квіти для одягу, зачіски (бутоньєрки) (6 год)

Теоретична частина. Розповідь про оздоблювальні квіти (бутоньєрки). Демонстрування зразків. Бутоньєрки – прикраси для одягу або зачіски. Використання квітів для бутоньєрок (орхідея, гвоздика, дрібні квіточки з родини рожево-квіткових тощо); поєднання з ажурною зеленню (аспарагус, плющ, вічнозелені цитрусові). Технологія виготовлення та кріплення бутоньєрок.

Практична частина. Виготовлення бутоньерок для одягу, зачіски.

Розділ 8. Композиції з квітів у різні пори року. Осінні, зимові, новорічні композиції (9 год)

Теоретична частина. Характеристика осінніх квітів. Технологія їх виготовлення. Демонстрування зразків осінніх, зимових, новорічних композицій. Кольорова гама осінніх композицій, додатковий матеріал, особливості закріплення квітів у композиціях. Стилізовані квіти, методи запилення флористичною фарбою. Технологія оформлення зимових та новорічних композицій.

Практична частина. Виготовлення осінніх та стилізованих квітів. Оформлення осінніх, зимових, новорічних композицій зі штучних аналогів за власним задумом.

Розділ 9. Весняні, літні композиції (9 год)

Теоретична частина. Характеристика весняних, літніх квітів. Технологія їх виготовлення. Демонстрування зразків кольорових гам весняних, літніх композицій. Технологія закріплення. Підбір вази до композиції, квітів до вази, додаткового матеріалу. Оформлення та оздоблення композицій.

Практична частина. Виготовлення квітів до композицій, підбір вази, додаткового матеріалу, компонування весняних, літніх композицій. Виготовлення подарунків мамам, бабусям до свята весни. Виставка робіт гуртківців.

Розділ 10. Технологія виготовлення весільних віночків (9 год)

Теоретична частина. Демонстрування зразків весільних вінків, їх характеристика та призначення. Бесіда "Українське весілля". Технологія та послідовність виготовлення весільного віночка.

Практична частина. Виготовлення весільного віночка (виготовлення ескізу, моделювання та виготовлення лекал квітів, підбір кольорової гами та

матеріалу, виготовлення та обробка квіткової заготовки інструментами, формування складових частин, складання квітів, формування та оздоблення весільного віночка).

Розділ 11. Проектування й виготовлення виробів зі штучних квітів (24 год)

Теоретична частина. Теоретичні відомості про проектну діяльність. Демонстрування зразків готових виробів, обговорення пропозицій, ідей та послідовності в процесі проектної діяльності.

Практична частина. Проектування й виготовлення виробів зі штучних квітів. Виявлення проблеми. Формування теми та завдань, аналіз потреб, дослідження. Висування ідей, творчих задумів, порівняльний аналіз. Пошук шляхів реалізації творчого задуму. Добір матеріалів, інструментів. Розробка ескізу виробу, моделювання викрійок, шаблонів. Виготовлення та оздоблення виробу. Виставка-презентація виробів. "Ділова гра" – захист проекту.

Розділ 12. Технологія виготовлення оберегів (21 год)

Теоретична частина. Оберіг. Основні символи. Різновиди оберегів. Оберіг для сім'ї. Використання оберегів в оформленні інтер'єру. Технологія і послідовність виготовлення оберегів. Можливість використання вторинної сировини. Інструктаж із техніки безпеки.

Практична частина. Виготовлення оберегів: для сім'ї, дому, інтер'єру (моделювання та виготовлення ескізу оберегу, підбір матеріалу, виготовлення складових частин, складання та оздоблення).

Розділ 13. Екскурсії (9 год)

Теоретична частина. Відвідати місцеві музеї, виставки, квіткові магазини-відділи продажу штучних квітів, композицій, курси „Об'ємна тканепластика” при навчальному центрі державної служби зайнятості, Рівненський професійний ліцей сфери побуту з метою профорієнтації та вивчення ролі

квітів у народному побуті та обрядах. Зустрічі з народними майстрами, художниками.

Практична частина. Бесіда «Правила поведінки в громадських місцях». Перегляд експозицій, обговорення, аналіз.

Підсумок (3 год)

Підведення підсумків роботи за другий рік навчання. Виставка робіт гуртківців. Аналіз проведення пересувних виставок робіт гуртківців. Характеристика виставкових експонатів; результати участі в міських, обласних, всеукраїнських виставках; вручення нагород.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- історію квіткової композиції, техніку квіткового аранжування;
- технологію виготовлення декоративних квітів, букетів, композицій;
- розміщення та кріплення квітів у композиціях;
- мистецтво і символіку ікебани;
- технологію виготовлення бутоньєрок;
- технологію виготовлення весільних віночків;
- технологію виготовлення оберегів;
- технологію проектування й виготовлення виробів зі штучних квітів.

Вихованці повинні вміти:

- організовувати робоче місце;
- виготовляти декоративні квіти;
- складати букети, ікебани, композиції;
- виготовляти оздоблювальні квіти для одягу, зачіски (бутоньєрки);
- виготовляти весільні віночки, обереги;

– проектувати й створювати власні вироби-подарунки та вироби зі штучних квітів для практичного вжитку.

У вихованців повинні сформуватися такі компетентності:

– *пізнавальна:* оволодіння основами сучасної квіткової композиції, квіткового аранжування, мистецтва ікебани, композицій, проектної діяльності;

– *практична:* навички виготовлення ікебан, оздоблювальних квітів для одягу, зачіски (бутоньєрки), композицій, весільних віночків, сувенірів, проектної діяльності, культури праці;

– *творча:* потреба у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні особистості вихованця;

– *соціальна:* взаємоповага та взаєморозуміння, почуття колективізму, готовність до активної професійної та громадської діяльності, професійного самовизначення.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ, ІНСТРУМЕНТІВ ТА МАТЕРІАЛІВ для роботи гуртка «Країна квітів»

Обладнання	Інструменти	Матеріали
Робочі столи. Стільці. Комп'ютер. Настільна електрична плита. Дерев'яні підставки для ручок, різців та бульок. Каструля. Посуд для виготовлення фарб і фарбування матеріалів. Дерев'яна колодка із заглибинами у вигляді напівкулі.	Олівці, виключаючи хімічні. Олівці кольорові. Гумки. Палітра, пензлі. Ножиці: рівні для різання тканини, маленькі із загнутими кінцями для вирізування дрібних деталей. Пінцет для склеювання дрібних деталей і фарбування тканини. Діркопробивач або	Картон. Дріт різної товщини, м'який і пружний. Клей: рослинний декстрин, ПВА, полімерний. Картопляний крохмаль, пшеничне борошно, желатин. Барвники: анілінові, фотофарби, туш, гуаш, акварель, акрил, акрихін тощо. Тканини різної якості і кольору. Нитки прості, різного кольору.

<p>Подушки для обробки квіткової заготовки 15x15 або 20x20 сантиметрів: - тверда гумова, - м'яка гумова, - набита піском або тирсою. Скляні баночки для розведення фарб. Коробочки для збереження квіткової заготовки</p>	<p>шило для проколювання отворів у віночках квітів. Кусачки для різання дроту. Плоскогубці. Різці для гофрування листків і пелюсток (одинарний, подвійний). Металеві бульки з дерев'яними ручками різних діаметрів для витискування пелюсток. Лекала-викройки пелюсток квітів та листочків зелені</p>	<p>Гофрований папір. Манна крупа. Відходи натуральної кави. Вата біла. Кусочки шкіри</p>
---	---	--

ЛІТЕРАТУРА

1. Білорусець Є. Ш. Квітникарство захищеного ґрунту / Є. Ш. Білорусець, Л. С. Гиль, Т. О. Закова та ін. – К. : Урожай, 1994. – 222 с.
2. Букет по-японськи // Наука и жизнь. – 2001. – №3. – С. 110-111.
3. Головніна М. В. Сучасне оздоблення одягу / М. В. Головніна, В. М. Михайлець, А. М. Ямпольська. – К. : Освіта, 1998. – 141 с.
4. Гура Л. П. Прикрась свій дім / Л. П. Гура, Л. Є. Жогель, Н. М. Ісупова та ін. – К. : Техніка, 1988. – 304 с.
5. Жук А. К. Сучасні українські художні тканини / А. К. Жук. – К., 1985. – 190 с.
6. Золотницький М. Ф. Квіти в легендах і переказах / М. Ф. Золотницький ; пер. з рос. П. Ф. Кравчука. – К. : Довіра, 1992. – 207 с. : іл.
7. Кравченко Г. Д. Лепесток к лепестку: изготовление цветов своими руками / Г. Д. Кравченко. – Калининград : Кн. изд-во, 1991. – 157с. : ил.

8. Кузнєцова Л. С. Квіти, квіти, квіти. Об'ємна тканепластика / Л. С. Кузнєцова. – К. : Техніка, 1998. – 56 с.
9. Малахова Е. В. Учебный курс: изготовление искусственных цветов / Е. В. Малахова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2000. – 320 с. : ил.
10. Пекельна В. С. Проектна діяльність у технологічній освіті : монографія / В. С. Пекельна, Л. О. Савченко, Ю. С. Кулинка та ін. – Кривий Ріг : СПД Залозний В. В., 2012. – 320 с.
11. Репіленко Л. Виготовлення штучних квітів. Варіативна частина програми з обслуговуючої праці, розробки уроків, 5-9 класи / Л. Репіленко. – Т. : Підручники і посібники, 2003. – 144 с.
12. Рильов К. Новорічна подорож в ікебану / К. Рильов // День. – 2002. – 27 грудня. – С. 31.
13. Сухорукова Е. П. Искусство делать цветы / Е. П. Сухорукова, Л. Г. Чечулинская. – М. : изд. Министерства коммунального хозяйства РСФСР, 1962. – 150 с. : ил.
14. Тозин Д. Цвети из проволоки / Д. Тозин. – Харьков = Белгород : Клуб семейного досуга, 2011. – 62 с. : ил.
15. Уоттерсон Л. Искусство украшать. Поделки из бумаги / Л. Уоттерсон ; пер. с англ. М. Дрожжина // Иллюстрированная энциклопедия для широкого круга читателей. – К. : ООО «ИМР-», 2011. – 192 с. : ил.
16. Уоттерсон Л. Искусство украшать. Стиль и творчество / Л. Уоттерсон, Л. Норд ; пер. с англ. М. Дрожжина // Иллюстрированная энциклопедия для широкого круга читателей. – К. : ООО «И. М. Р. », 2011. – 192 с. : ил.
17. Уоттерсон Л. Искусство украшать. Цветочные фантазии / Л. Уоттерсон, Дж. Стотт ; пер. с англ. М. Дрожжина // Иллюстрированная энциклопедия для широкого круга читателей. – К. : ООО «ИМР», 2011. – 192 с. : ил.
18. Штучні квіти. – К. : Пам'ятки України = Товариство «Знання» України, 1992. – 24 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Словничок термінів

Апретування тканин (фр. *apprêter* – остаточно оздоблювати) – цикл прикінцевих оздоблювальних операцій, яким піддають тканини в процесі їх виробництва. Осн. операцією апретування тканин є просочення тканин спеціальними розчинами (апретами) з метою поліпшення їхнього зовн. вигляду і надання їм особливих властивостей відповідно до їх призначення. У результаті апретування тканини стають приємними на дотик, м'якими, еластичними, блискучими або матовими, водонепроникними або вогнестійкими, немнучкими, довговічними і т. ін. Найчастіше апретування роблять крохмальним клейстером або тваринним клеєм (кістковим або міздряним). Такі апрети надають тканинам жорсткості, пружності і гарного вигляду, але вони дуже нестійкі і після прання зникають, унаслідок чого зовн. вигляд тканин різко погіршується. Тому рад. хіміки-текстильники розробили багато незмивних апретів різного призначення. Для пом'якшення тканин, збільшення їхньої пружності застосовують апрети з жировими речовинами (маслами, милами) та з гігроскопічними (гліцерином, патокою, кухонною сіллю) – тканини спец. призначення: брезенти, намети, плащові тканини.

Аранжування квітів – це створення букетів, квіткових композицій; уміння за допомогою квітів, листя, гілок висловити свої думки і почуття, створивши справжні вироби мистецтва.

Асиметричне розміщення (нерівномірне) – коли композицію будують з урахуванням природних особливостей росту рослин.

Букет – це найбільш поширена форма квітового виробу. У перекладі з французької мови це слово означає «красиво зібрана група квітів».

Бутоньєрка (*фр. boutonniere* – букв. «петелька») – квітка чи букетик квітів, прикріплений до одягу; елемент святкового костюму (як правило, чоловічого).

Групування – це зв'язок окремих форм, елементів в одне ціле.

Гірлянди – це квіти, листя, гілки, сплетені в довгі стрічки.

Дизайнер – людина, яка займається оформленням інтер'єру.

Ікебана – це старовинне японське мистецтво складання букетів. Слово «ікебана» означає «живі квіти», «зберігання квітів у другому житті». Ікебана – це гармонія ліній, стебел та гілок із вишуканими вигинами; краса форм листя; гармонія палітри квітів, утілених у композиції.

Колір (*бáрва*) – суб'єктивна характеристика світла, яка демонструє здатність людського зору розрізняти довжину хвилі електромагнітних коливань у ділянці видимого світла. Сприйнятий колір (**випромінювання** або **об'єкта**) залежить від його спектра та від психофізіологічного стану людини.

Контраст (*фр. «противлежність»*) – міра виявлення (і, отже, розпізнавання) об'єкта на якому-небудь тлі.

Оберіг – найдревніший амулет щастя і гаразду, чарівний предмет, що призначений захищати свого власника. Також вважається, що він може принести удачу, попередити про небезпеку, поліпшити стан здоров'я. У зв'язку з цим обереги набули неабиякої популярності ще з давніх-давен.

Пропорція (*рос. пропорция, англ. proportion, нім. Proportion f, Verhältnis n*):

- 1) співвідношення частин цілого між собою. Відіграє основну роль у симетричних конструкціях, зокрема кристалів мінералів;
- 2) рівність двох відношень;
- 3) кількісні співвідношення між галузями, стадіями й елементами виробництва.

Складання букетів – стародавня наука, історія якої розпочинається ще до нашої ери, про що свідчить вінок із польових квітів, знайдений на грудях мумії Тутанхамона.

Симетрія (від грец. *συμμετρειν* – міряти разом) – властивість об'єкта відтворювати себе при певних трансформаціях, які називаються операціями симетрії. Симетрія – передусім геометричне поняття, однак воно застосовується також щодо негеометричних об'єктів у математиці, інших науках: фізиці, хімії, біології та в інших галузях людської діяльності: філософії, естетиці, соціології, мистецтві тощо.

Симетричне розміщення – це коли дві однакові частини перебувають по обидва боки від центральної осі, тобто цілком зберігається їхня форма, конфігурація, величина, колір.

Фіалка (*Viola*) – рід квіткових рослин родини фіалкових, що містить від 200-500 видів у всьому світі, росте переважно в помірних широтах північної півкулі, але також зустрічається на Гаваях, в Австралазії та в Андах (Південна Америка). Вони зазвичай ростуть у вологих і злегка затінених умовах. Фіалка для греків – символ пробудження природи.

Форма (лат. *forma*) – під формою мається на увазі зовнішній тривимірний контурний вигляд чи конфігурація певної речі на противагу матерії, змісту чи матеріалу, з якого вона складається (порівняйте з виглядом).

Додаток 2

Основні символи

Оберегами від русалок вважалися полин або любисток, подекуди – м'ята, аїр, часник.

Чоловік і жінка – символ духовної єдності.

Діти – символ продовження роду.

Корова – символ благополуччя.

Свиня – символ багатства.

Кішка – охоронниця дому.

Кінь – символ трудолюбивості.

Лелека, підкова, півень – символ щастя.

Дзвіночок, глечик – здійснення бажань.

Хата – охоронниця цінностей.

Млин – символ руху, життя.

Соняшник, бедрик – символ Сонця.

Перець – чоловіча сила.

Часник, овес – проганяє нечисту силу.

Кукурудза – грошовий достаток.

Квасоля в гнізді – гроші в сім'ї.

Мак – спокій у сім'ї.

Мішок – символ достатку.

Безсмертник – молодість, довге життя.

Лікарські трави – символ міцного здоров'я.

Сорго – не пускає зло у дім.

Самшит, шипшина – краса і молодість.

Переплетення лози, рогози; рядно, коса – вірність взаємовідносин.

Бобові, злаки – символ ситності й достатку.

Щітка – чистота дому, чистота духу.

Підкова – символ добробуту і любові.

Люди пов'язували віру в добро, успіх, щастя з певними символами в оберегах. Обереги завжди мали захищати людей і їх світ від негараздів: нечисті, нещастя, злиднів, захворювань, вроків, смерті худоби, псування харчів тощо. Оберіг призначений для того, щоб створити захисне поле між своїм власником і небезпекою, магічно захистити його, зробити невидимим і невразливим до неї або ж відстрашити небезпеку чи наділити те, що він охороняє, захисними властивостями, здатними чинити опір злу.

Нині прикрашати свої будинки оберегами вже не лише традиція, а й певна модна тенденція.